Uvod

Mateja Marovič in Andreja Sinjur

Znanstvena monografija z naslovom *Večdimenzionalnost socialnopedagoških diskurzov* je plod dolgoletnih, dragocenih izkušenj praktikov in teoretikov, ki se pri svojem vsakodnevnem delu srečujejo z bolj ali manj depriviligiranimi ter ranljivimi skupinami posameznikov, z vzgojo, izobraževanjem in socialnopedagoškim delovanjem, hkrati pa se v polju omejenih segmentov soočajo z vrsto različnih dilem in konceptualnih izzivov ter nenaklonjenimi posamezniki, ki zaradi spleta različnih dejavnikov in okoliščin – prisotnih v današnjem neoliberalističnem sistemu – ne zmorejo zadostiti lastnim pričakovanjem in pričakovanjem sodobne družbe.

Monografija, ki vsebuje devet prispevkov, zajema kontinuum, ki ne sega samo na polje socialnopedagoškega delovanja, temveč zajema tudi razumevanje okoljskega udejstvovanja posameznikov ter kontekstualni precep različnih družbenih skupin. Aplicira prostor socialne pedagogike kot podporne veje v vseh formalnih in neformalnih oblikah delovanja v različnih družbenih sredinah, vzgoje in izobraževanja kot dela šolskega sistema ter področje edukativnih in suportivnih pristopov delovanja, s katerimi se avtorji pričujoče monografije pri svojem delu vsakodnevno srečujejo.

Identiteta *Večdimenzionalnost socialnopedagoških diskurzov* je tako z vso pravico artikulirana okrog pojma ranljivih družbenih skupin in posameznikov, ki se soočajo z različnimi ter množstvenimi težavami social-

nega, emocionalnega, učnega, torej celostnega funkcioniranja »sodobnega« človeka.

Še beseda k naslovnici. Čeprav se v genealogijo pojma na tem mestu ne bomo podrobneje spuščali, pa simbolika znaka za neskončnost na naslovnici opredeljuje eno in edino stalnico v našem življenju – spremembo. Na podlagi tega simbol za neskončnost predstavlja védenje, da na celotnem področju socialnopedagoškega delovanja v monografiji omenjenih konceptov – v kontekstu »včeraj – danes – jutri« – nič ni omejeno, nič stalno in tudi nič nikoli dokončno dorečeno, temveč se vzporedno z družbenimi spremembami spreminjajo tudi doktrine predstavljene v pričujoči monografiji.

Monografijo pričenjamo s prispevkom *Socialnopedagoške paradigme vzgajanja* avtorja Mitje Krajncana, ki analizira različne vzgojne diskurze in stile, osvetli metodiko dela z vedenjsko težavnimi otroki in mladostniki, analizira pomembno vlogo (socialno)pedagoškega odnosa, kot osrednjega atributa uspešne vzgoje in izobraževanja, ter – predvsem z vidika dela z vedenjsko težavnimi otroki in mladostniki – ponuja pomembno dodano vrednost celotni sferi vzgoje in izobraževanja, ki se s populacijo s posebnimi potrebami pri svojem delu vsakodnevno srečuje.

Prispevek Mateje Marovič, *Razumevanje in opredeljevanje čustvenih in vedenjskih težav in/ali motenj v polju vzgojnih zavodov*, se osredotoča na opredelitve čustvenih in vedenjskih težav in/ali motenj, ki izhajajo iz različnih diskurzov razumevanja le-teh, ter ugotavlja, da tudi znotraj socialnopedagoške doktrine – ki je z opredeljevanjem omenjene populacije najbolj neposredno povezana – teorija in praksa velikokrat ne zavzemata istih stališč.

V prispevku *Vključevanje priseljenskih učencev v slovenski zakonodaji in šolski praksi* avtorica Andreja Sinjur predstavi pomembnejše slovenske zakonodajne in druge dokumente, ki se nanašajo na pravico do vključevanja priseljenskih učencev v osnovno šolo. Avtorica predstavi tudi nekatere podporne oblike pomoči priseljenskim učencem v zakonodaji in predvsem v šolski praksi, s katerimi bi priseljenskim učencem omogočili in bistveno olajšali spremljanje pouka ter socialno vključevanje v šolsko in lokalno okolje.

Prispevek Andreja Berdajsa, *Vodenje in (neprofitni) menedžment v socialni pedagogiki*, se osredotoča na vodenje v neprofitnih organizacijah na socialnopedagoškem področju, upravljanje s človeškimi viri ter na ustvarjanje kulture neprofitne organizacije. Avtor ugotavlja, da je ravno upravljanje s človeškimi viri najpomembnejši segment, za katerega je značilno, da

vodja zna izbrati prave osebe za konkretna delovna mesta, skrbi za njihovo motiviranost in možnosti profesionalnega razvoja.

V prispevku *Refleksija socialnopedagoškega diskurza osnovnošolskih praks* avtorica Ana Bogdan Zupančič analizira priložnosti socialnopedagoškega diskurza, se sprašuje o razlogih za pomanjkanje pravno formalne veljave socialne pedagogike v osnovnošolskem prostoru in razmišlja o socialnopedagoških potencialih pri zagotavljanju inkluzivnega okolja. Avtorica zastavlja tudi vprašanje, kako zagotoviti pogoje dela, ki bodo omogočali pedagoški etos zaposlenih.

V prispevku *Nameščanje in diskurz o (ne)ustreznosti vzgojne pomoči otrokom/mladostnikom s čustvenimi in vedenjskimi težavami in/ali motnjami v vzgojnih zavodih* avtorica Mateja Marovič na podlagi dolgoletnih izkušenj iz prakse, analize teoretičnih ter empiričnih izsledkov ugotavlja, da trenutno obstoječ sistem nameščanja (kot tudi obstoječe oblike zavodskih institucij) ni ustrezen, saj pogosto ne zadosti čedalje bolj kompleksni problematiki populacije, ki se v vzgojne zavode namešča.

Na vključevanje priseljenskih učencev v slovenski vzgojno-izobraževalni sistem ne vplivajo le različne politike vključevanja, temveč tudi nekateri drugi dejavniki. Avtorica Andreja Sinjur v prispevku *Kaj vpliva na uspešno vključevanje priseljenskih učencev v slovenske šole* predstavi nekatere pomembne dejavnike, ki vplivajo na vključevanje priseljenskih učencev, na njihove izobraževalne/akademske dosežke ter njihov razvoj in uspeh skozi prizmo socialne pedagogike.

V prispevku *Delo s starostniki* avtor Andrej Berdajs ugotavlja, da zmanjševanje deleža aktivnega prebivalstva in povečevanje deleža vzdrževanega, višanje starosti za upokojitev, povečevanje delnega zaposlovanja starejših v organizacijo družbe postavlja nova razmerja, kjer bo potrebno preseči zakoreninjene stereotipe. Avtor poudarja pomembno vlogo socialnih pedagogov, ki obvladajo socialnopedagoške vsebine in tako prispevajo h kakovostnemu preživetju starosti. Avtor ugotavlja tudi, da sta socialna pedagogika in pomoč ljudem v obdobju starosti kompatibilna, saj se socialnopedagoško delo lahko realizira tako v obstoječih institucijah kot tudi v obliki lastne podjetniške iniciative.

Monografijo zaključujemo s prispevkom Mitje Krajncana in Damjana Habeta, *Doživljajska pedagogika v Sloveniji skozi teorijo in prakso*, v katerem avtorja skozi prizmo teoretičnih in praktičnih diskurzov bralcu predstavita temeljne elemente doživljajske pedagogike, njeno aplikativno vrednost na področju socialnopedagoškega vzgojno-izobraževalnega delovanja

ter orišeta dodano vrednost tovrstnega pristopa v sistemu pomoči različnim socialno depriviligiranim skupinam mladih.

Še beseda k navajanju bibliografskih enot. V monografiji avtorji na določenih mestih posredno citirajo; vsi sekundarni viri so v polni obliki navedeni v primarno citiranih virih.